

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ»
ΕΣΔΝΕ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΩΝ – ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τόμος 34, Τεύχος 4
Οκτώβριος-Δεκέμβριος 1995

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Συμπεράσματα Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου.
Αθήνα 6-9 Ιουνίου 1995
2. Ποιότητα στη Νοσηλευτική: Πραγματικότητα και Προοπτικές
3. Συστηματική περιγραφή του πόνου ασθενών με οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου
4. Συγκριτική μελέτη συχνότητας καρκίνου παχέος εντέρου και στομάχου
5. Έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-94 έως 31-12-94
6. Ανακοινώσεις
7. Υποτροφία εις μνήμην Ελένης Πατρινέλη
8. Περιεχόμενα έτους 1995
9. Οδηγίες για τους συγγραφείς

CONTENTS

1. Conclusions of an International Nursing Congress.
Athens 6-9 June 1995
2. Quality in Nursing: Realities and Visions
3. Systematic description of patients pain with acute myocardial infarction
4. Comparative survey of cancer frequency in large intestine and stomach
5. Annual report of the Executive Board of the Hellenic National Graduate Nurses' Association from 1-1-94 to 31-12-94
6. Announcements
7. Scholarship in memory of Helen Patrinely
8. Contents of the year 1995
9. Instructions to authors

NOSILEFTIKI

QUARTERLY PUBLICATION OF THE
HELLENIC NATIONAL GRADUATE NURSES ASSOCIATION

Vol 34, No 4
October – December 1995

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσηλευτριών - Νοσηλευτών
Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2, 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Αγιώτου - Δημοπούλου
Ε. Γουλιά
Α. Καλοκαιρινού
Μ. Μαλγαρινού
Α. Παπαδαντωνάκη
Ε. Πατηράκη
Α. Πορτοκαλάκη
Α. Ραγιά
Ε. Χαραλαμπίδου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Επίτ. Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοδεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

ΣΗΤΑ
ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Κ. & Γ. ΖΕΡΜΠΙΝΗ Ο.Ε.
Κεντρικό : Χαριλάου Τρικούπη 73, Αθήνα, Τηλ. 36 14 741
Εργοστάσιο : Σουλίου 10, Αγ. Δημήτριος, Τηλ. 99 42 382
Βιβλιοπωλείο : Μικράς Ασίας 76, Γουδί, Τηλέφ. 77 98 654

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/ές-Σπουδάστριες/ές ...	2500	δρχ.
Οργανισμοί-Εταιρείες-Βιβλιοθήκες ..	4500	δρχ.
Εξωτερικού	40	\$
Τιμή τεύχους	750	δρχ.
Τιμή τευχών 1990, 1991	600	δρχ.
» » 1985-1989	500	δρχ.
Παλαιότερα τεύχη	400	δρχ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Συμπεράσματα Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου. Αθήνα 6-9 Ιουνίου 1995	177
Η. Παναουδάκη-Μπροκαλάκη	
2. Ποιότητα στη Νοσηλευτική: Πραγματικότητα και Προοπτικές	179
Μετάφραση Π. Σουρτζή	
3. Συστηματική περιγραφή του πόνου ασθενών με οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου	185
Δ. Ακύρου	
4. Συγκριτική μελέτη συχνότητας καρκίνου παχέος εντέρου και στομάχου	200
Μ. Παπαδημητρίου, Ν. Ηλιοπούλου, Μ. Αβραμοπούλου, Ι. Ιωάννου, Ι. Καρλή, Χ. Λιάπη, Ι. Παπαδόπουλος, Ε. Αργυρού	
5. Έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοση- λευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-94 έως 31-12-94	209
Μ. Μαλγαρινού	
6. Ανακοινώσεις	217
7. Υποτροφία εις μνήμην Ελένης Πατρινέλη	218
8. Περιεχόμενα έτους 1995	219
9. Οδηγίες για τους συγγραφείς	220

CONTENTS

1. Conclusions of an International Nursing Congress. Athens 6-9 June 1995	177
I. Pananoudaki-Brokalaki	
2. Quality in Nursing: Realities and Visions	179
Translation: P. Sourtzi	
3. Systematic description of patients pain with acute myocardial infarction	185
D. Akyrou	
4. Comparative survey of cancer frequency in large intestine and stomach	200
M. Papadimitriou, N. Iliopoulou, M. Avramopoulou, I. Ioannou, I. Karli, Ch. Liapi, I. Papadopoulos, E. Argyrou	
5. Annual report of the Executive Board of the Hellenic National Graduate Nurses' Association from 1-1-94 to 31-12-94	209
M. Malgarinou	
6. Announcements	217
7. Scholarship in memory of Helen Patrinely	218
8. Contents of the year 1995	219
9. Instructions to authors	220

Εκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-94 έως 31-12-94

Κυρία Πρόεδρος,
Αγαπητοί Συνάδελφοι

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών (τών) Ελλάδος (ΕΣΔΝΕ) που εξελέγη κατά τις αρχαιρεσίες της 13ης Φεβρουαρίου του 1992 έκλεισε το τρίτο έτος της θητείας του και σας παρουσιάζει απόγε τα πεπραγμένα του έτους 1994.

Εκ μέρους του ΔΣ σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας απόγε εδώ είτε αυτοπροσώπως είτε με εξουσιοδότηση. Από τα στοιχεία που έχουμε διαπιστώνεται ότι σήμερα ο ΕΣΔΝΕ αριθμεί 390 τακτικά μέλη, παρόντα απόγε στη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) είναι 48 και εξουσιοδοτήσεις 131 επομένως έχουμε απαρτία με βάση το άρθρο 24 του Καταστατικού του ΕΣΔΝΕ και αρχίζουμε τη ΓΣ.

Ο χρόνος που πέρασε δεν ήταν περισσότερο ευνοϊκός από τους δυο προηγούμενους. Ήταν χρόνος δύσκολος.

—για την υλοποίηση των στόχων του ΕΣΔΝΕ
—γιατί ο κλάδος αντιμετώπισε πολλά και δυσεπίλυτα προβλήματα

—ιδιαίτερα στο χώρο της άσκησης της νοσηλευτικής, γιατί λίγες χιλιάδες νοσηλευτών και βοηθών νοσοκόμων αγωνίστηκαν να καλύψουν τις νοσηλευτικές ανάγκες των αρρώστων μας και γενικότερα του πληθυσμού της χώρας.

Λειτουργία του ΕΣΔΝΕ

1. Μέλη του ΕΣΔΝΕ

Τα ενεργά μέλη του ΕΣΔΝΕ στις 31-12-94 ήταν 2021. Αναλυτικότερα,

Επίτιμα Τακτικά	5
Τακτικά	1.850
Αρωγά	165
Επίτιμα	1

Από τους αριθμούς που αναφέρθηκαν διαπιστώνεται ο μικρός αριθμός των μελών του ΕΣΔΝΕ. Ελπίζουμε με τη νέα οργάνωση του ΕΣΔΝΕ που προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό να αυξηθούν τα μέλη του αλλά και η δύναμη και η επιρροή του, ουσιαστικοί παράγοντες για να υλοποιηθούν οι στόχοι του.

2. Προσωπικό του ΕΣΔΝΕ

Το προσωπικό του ΕΣΔΝΕ αποτελείται από την κ. Ευαγγελία Τζιέρη-Αποστολίδου, με 3ήμερη απασχόληση, η οποία έχει την ευθύνη διεκπεραίωσης της αλληλογραφίας (εσωτερικού και εξωτερικού), την κ. Αριάδνη Ζηζούλα-Βάβουλα, η οποία εκτός από την τρέχουσα εργασία ασχολείται και με τα Επαρχιακά Τμήματα, τη Χαρά Πλάγου-Νικολαΐδου, η οποία έχει την ευθύνη των προγραμμάτων του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή του ΕΣΔΝΕ, το Ταμείο κ.ά., και την δ. Αργυρώ Ξηρόδημα η οποία είναι χειρίστρια Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και βοηθά στις εργασίες για την έκδοση του περιοδικού ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ.

Η κ. Αικατερίνη Μερκούρη-Γιαννούλη προσέφερε και κατά το έτος αυτό τις υπηρεσίες της, με μικρή αποζημίωση εξόδων κινήσεως, για τις εξωτερικές εργασίες του ΕΣΔΝΕ, την τήρηση του αρχείου και άλλες έκτακτες απασχολήσεις. Τη λογιστική εποπτεία της οικονομικής κίνησης του ΕΣΔΝΕ είχε η κ. Ελισάβετ Φραγκοπούλου.

Όλο το προσωπικό, παράλληλα με την τρέχουσα εργασία του συμβάλλει ουσιαστικά στην οργάνωση και διεκπεραίωση του ετήσιου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου, Σεμιναρίων, Ημερίδων και άλλων εκδηλώσεων και ευκαιριών του ΕΣΔΝΕ και επιλαμβάνεται των πολλών δεμάτων που παρουσιάζονται στην καθημερινή εργασία.

Το Δ.Σ. εκφράζει σε όλες, θερμές ευχαριστίες γιατί εργάζονται με μεγάλο ενδιαφέρον, αγάπη και αφοσίωση.

Η καθαριότητα του χώρου των Γραφείων γίνεται από καθαρίστρια, η οποία εργάζεται μια ημέρα την εβδομάδα.

Το ΔΣ επίσης εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες στις κυρίες Ευγενία Δεζώρτζη, Γεωργία Καστανά, Ουρανία Ξηρομερίτου, Ελπίδα Δαφνή, Ελένη Πατερομιχελάκη και Χαρούλα Νίκα, Εδελόντριες Αδελφές του ΕΕΣ, για τις πολύτιμες υπηρεσίες που προσέφεραν, εδελοντικά, στον ΕΣΔΝΕ, κατά το έτος 1993 με την άμεση καθοδήγηση της κ. Ελένης Σπυροπούλου Α' Αντιπροέδρου του ΕΣΔΝΕ.

3. Επαρχιακά Τμήματα (ΕΤ)

Λειτουργήσαν κατά το χρόνο αυτό 24 ΕΤ. Ευχαριστούμε τους εκπροσώπους και τα μέλη των ΕΤ για την προσπάθεια που κατέβαλαν ώστε να διατηρηθούν και για τις δραστηριότητες που ανέπτυξαν. Με την εφαρμογή του Εσωτερικού Κανονισμού του ΕΣΔΝΕ τα ΕΤ θα μετατραπούν σε Περιφερειακά Τμήματα (ΠΤ) ή Παραρτήματα (Π). Ηδη άρχισαν οι διαδικασίες εφαρμογής του.

4. Τομείς

Οι τομείς: Ογκολογική Νοσηλευτική, ΜΕΘ και Νοσηλευτριών (τών) Αναισθησιολογίας λειτουργήσαν και κατά το 1994.

Εγινε προσπάθεια στενότερης συνεργασίας των τομέων του ΕΣΔΝΕ με άλλες οργανωμένες ομάδες νοσηλευτικών ειδικοτήτων. Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής πραγματοποιήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 1994 στα γραφεία του ΕΣΔΝΕ συνάντηση μελών του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ με εκπροσώπους των τομέων του, της Νεφρολογικής Ένωσης Νοσηλευτριών - (τών), του Συλλόγου Νοσηλευτριών (τών) Χειρουργείου και της Ομάδας Υγιεινής της Εργασίας.

Διαπιστώθηκε ότι τα τρία συλλογικά όργανα (Νεφρολογική Ένωση Νοσηλευτριών (τών), Σύλλογος Νοσηλευτριών(τών) Χειρουργείου και Ομάδα Υγιεινής της Εργασίας) επιθυμούν τη βοήθεια του ΕΣΔΝΕ, ζητούν τη συνεργασία του και προτείνουν να βρεθεί τρόπος να μπουν κάτω από την ομπρέλα του.

5. Περιοδικό ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Συνεχίστηκε η έκδοση του περιοδικού ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ. Η υψηλού επιστημονικού επιπέδου ύλη του πιστεύουμε πως ικανοποίησε αλλά και κάλυψε ανάγκες επιστημονικής ενημέρωσης του νοσηλευτικού προσωπικού, των φοιτητών/σπουδαστών της νοσηλευτικής και άλλων κλάδων. Παράλληλα όμως αποτέλεσε το μέσον ενημέρωσης των νοσηλευτών για θέματα που τους ενδιαφέρουν.

Ευχαριστούμε τους συναδέλφους που έστειλαν για δημοσίευση άρθρα και μεταφράσεις επίκαιρων και μεγάλου ενδιαφέροντος δεμάτων και παρακαλούμε και άλλους να συμβάλουν στη μεγαλύτερη βελτίωση του περιοδικού. Καταβάλλεται προσπάθεια τόσο από την Εταιρεία «ΖΗΤΑ», που έχει την ευθύνη της εκτύπωσης του περιοδικού, όσο και από τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής για την έγκαιρη κυκλοφορία του, που φέτος το επιτύχαμε περισσότερο από κάθε άλλο χρόνο.

6. Εκδόσεις ΕΣΔΝΕ

Κυκλοφόρησαν οι πιο κάτω εκδόσεις του ΕΣΔΝΕ:

- Το τριμηνιαίο περιοδικό ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
- Τα πρακτικά του 20ού Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου, και

—Τα πρακτικά της Ευρωπαϊκής Συνδιάσκεψης με θέμα: «Νοσηλευτική, Ηλικιωμένοι και Αλληλεγγύη μεταξύ των Γενεών».

7. Συνεργασία ΕΣΔΝΕ

Κατά το έτος που πέρασε ο ΕΣΔΝΕ διατήρησε στενή και άριστη συνεργασία με,

- τη Νεφρολογική Ένωση Νοσηλευτριών (τών)
- το Σύλλογο Νοσηλευτριών(τών) Χειρουργείου
- την Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Αντιμετώπισης του AIDS

- το Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων (ΕΣΕ)
- το Ευρωπαϊκό Lobby Γυναικών

Η κα Ε. Σπυροπούλου, Α' Αντιπρόεδρος του ΕΣΔΝΕ τον εκπροσωπεί στο ΕΣΕ στο οποίο και εξελέγη μέλος του ΔΣ του καθώς και στο Ευρωπαϊκό Lobby Γυναικών.

8. Άλλες δραστηριότητες

Το ΔΣ του ΕΣΔΝΕ κατά το 1994 πραγματοποίησε τις πιο κάτω συναντήσεις:

(α) Στις 9-11-94 συναντήθηκε με τις Διευθύντριες και τις Τομεάρχες Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων, τις Διευθύντριες των ΜΤΕΝΣ και τις Προϊστάμενες των Τμημάτων Νοσηλευτικής των ΤΕΙ του νομού Αττικής. Κατά τη συνάντηση συζητήθηκαν τα πιο κάτω θέματα:

(i) Προβλήματα που απασχολούν τον κλάδο. Μεταξύ των προβλημάτων που συζητήθηκαν ήταν και τα εξής:

- η έλλειψη νοσηλευτικού προσωπικού
- τα προβλήματα που παρατηρούνται από την έλλειψη Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Νοσηλευτικής στους οργανισμούς των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων
- πολλά επίπεδα νοσηλευτικού προσωπικού και οι επιπτώσεις στο χώρο της άσκησης της νοσηλευτικής κ.ά.

(ii) Ανάγκη αύξησης των μελών του ΕΣΔΝΕ για την ισχυροποίηση της φωνής του και της επιρροής του στην πολιτεία και την κοινωνία.

Προτάθηκε να υποδειχθούν μέλη του ΕΣΔΝΕ που υπηρετούν σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα, άλλες υπηρεσίες υγείας και εκπαιδευτικά ιδρύματα που θα επιμελούνται την ανανέωση της εγγραφής των μελών του ΕΣΔΝΕ και την εγγραφή νέων.

Ήταν ομόφωνη η διαπίστωση πως η δύναμη και η επιρροή του ΕΣΔΝΕ έχει άμεση σχέση με τον αριθμό των μελών του.

(β) Στις 28 Νοεμβρίου 1994 πραγματοποιήθηκε συνάντηση του ΔΣ του Συλλόγου Νοσηλευτικού Προσωπικού Κρατικών Ιδρυμάτων Αθήνας και Πειραιά με το ΔΣ του ΕΣΔΝΕ, κατόπιν πρότασης του πρώτου. Συζητήθηκαν θέματα που απασχολούν το Νοσηλευτικό κλάδο. Διαπιστώθηκε ταύτιση των επιδιώξεων των δύο συλλογικών οργάνων. Εκφράστηκε δε η επιθυμία της στενότερης συνεργασίας του Συλλόγου με τον ΕΣΔΝΕ.

Ο ΕΣΔΝΕ ενημερώθηκε για την 1η συνδιάσκεψη των αποφοίτων των ΜΤΕΝΣ που πραγμα-

τοποιήθηκε στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο της Θεσσαλονίκης στις 10 Δεκεμβρίου 1994.

Ο Υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης έστειλε στον ΕΣΔΝΕ την «Πράσινη Βίβλο» και πρόσκληση συμμετοχής στο δημόσιο διάλογο με θέμα «Πράσινη Βίβλος - Κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ισότητα ευκαιριών στην απασχόληση μεταξύ των κρατών - μελών της ΕΕ».

Ο ΕΣΔΝΕ και κατά το 1994 συνεργάστηκε με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ειδικότερα,

(i) Συμμετείχε σε συσκέψεις με υπηρεσιακούς παράγοντες των Υπουργείων Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και με άλλους παράγοντες του νοσηλευτικού κλάδου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζει η λειτουργία των ΙΕΚ (Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης).

(ii) Μέλη του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ ορίστηκαν μέλη επιτροπής του ΚΕΣΥ για τη μελέτη της διεύθυνσης νοσηλευτικών ειδικοτήτων.

(iii) Μέλος του ΔΣ συμμετέχει σε επιτροπή του ΚΕΣΥ για τη μελέτη Νοσηλευτικών θεμάτων όπως: οργάνωση του νοσηλευτικού τμήματος στη Διεύθυνση Ανάπτυξης Ιατρικού και Νοσηλευτικού Δυναμικού του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθηκοντολόγιο Νοσηλευτικού προσωπικού κ.ά.

(iv) Μέλος του ΔΣ συμμετέχει σε επιτροπή του Υπουργείου Υγείας που μελετά την ελεύθερη άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος. Η κατοχύρωση της ελεύθερης άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος, που ελπίζουμε σύντομα να πραγματοποιηθεί, θα είναι μεγάλο επίτευγμα για τον κλάδο.

(v) Με ενέργειες του ΕΣΔΝΕ χορηγήθηκε 5ήμερη άδεια απουσίας στους νοσηλευτές για την παρακολούθηση του 21ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου του Συνδέσμου.

Τον Σεπτέμβριο του 1994 εστάλη ενημερωτική εγκύκλιος στα μέλη μας.

Επίσης, ο ΕΣΔΝΕ προσπάθησε να ανταποκριθεί στα επαγγελματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα μέλη μας, ατομικά ή και γενικότερα. Η νομική όμως δομή περιορίζει τις δυνατότητες δράσεως για ορισμένα από αυτά. Από τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε ήταν:

- οι επιπτώσεις της ισοτίμησης νοσηλευτικών πτυχών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τις

χώρες της Ανατολικής Ευρώπης με αυτά των ΤΕΙ

—νοσηλευτές ΔΕ κρίνονται από τα Υπηρεσιακά Συμβούλια προϊστάμενοι Νοσηλευτικών Τμημάτων

—Μαίες τοποθετούνται σε θέσεις Διευθυντριών, Τομεαρχών και Προϊσταμένων σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα

—Ιδιωτικές σχολές βοηθών επαγγελματιών υγείας καπνλεύουν τον τίτλο του Νοσηλευτή για τους αποφοίτους τους, κ.ά.

Τον Μάιο του 1994 κατατέθηκε στο Πρωτοδικείο Αθηνών ο Εσωτερικός Κανονισμός (ΕΚ) του ΕΣΔΝΕ και έκτοτε άρχισε η διαδικασία εφαρμογής του. Εγιναν δε οι πιο κάτω ενέργειες:

—ο ΕΚ εστάλη σε όλα τα ΕΤ με την παράκληση να κάνουν τις ανάλογες ενέργειες

—μέλη του ΔΣ συναντήθηκαν με μέλη μας από:

—τα ΕΤ Καλαμάτας, Τριπόλεως, Θεσσαλονίκης, Κοζάνης, Φλώρινας

—τις πόλεις Πύλος, Γιαννιτσά, Εδεσσα, Νάουσα και Κατερίνη και συζητήθηκαν οι δυνατότητες ίδρυσης ΠΤ ή Π.

Τα μέλη μας στο Αγρίνιο με έγγραφό τους ζητούν την ίδρυση παραρτήματος στην πόλη τους.

Πρόκειται σύντομα να αρχίσουν οι δραστηριότητες της «Ομάδας Συναδελφικής Αλληλεγγύης». Η ομάδα θα βοηθάει συνταξιούχες Νοσηλεύτριες, μέλη του ΕΣΔΝΕ, που έχουν ανάγκη από βοήθεια, συμπαράσταση, ή επικοινωνία. Ο ΕΣΔΝΕ έχει χωριστό λογαριασμό για το σκοπό αυτό από δωρεές, τον οποίο άνοιξε η επίτιμος Πρόεδρος του ΕΣΔΝΕ Κα Σ. Παπαμικρούλη με την προσφορά της στον ΕΣΔΝΕ για το σκοπό αυτό, το βραβείο Κατίγκω και Γιώργη Λαιμού, που της απονεμήθηκε το 1988. Η χρηματική αξία του ήταν 300.000 δρχ.

Εκπαιδευτικές-Επιμορφωτικές Δραστηριότητες

Η συνεχής εκπαίδευση και η επιστημονική ενημέρωση των μελών του ΕΣΔΝΕ για τις εξελίξεις της Νοσηλευτικής αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την υλοποίηση του πρώτου σκοπού του ΕΣΔΝΕ, όπως αναφέρεται στο καταστατικό του. Ευκαιρίες εκπαίδευσης και επιστημονικής ενημέρωσης που ο ΕΣΔΝΕ πρόσφερε στα μέλη του ήταν οι εξής:

1. Συνέδρια

Ο τομέας των Νοσηλευτριών(τών) Αναισθησιολογίας του ΕΣΔΝΕ, σε συνεργασία με την Αναισθησιολογική Εταιρεία και του Τοπικού Τμήματος της Θεσσαλονίκης πραγματοποίησε στη συμπρωτεύουσα, στις 2 και 3 Απριλίου 1994, Πανελλήνιο Συνέδριο. Το Συνέδριο παρακολούθησαν περίπου 600 νοσηλευτές. Κατά το Συνέδριο διαπιστώθηκαν δύο βασικά προβλήματα που απασχολούν τους νοσηλευτές που εργάζονται στο χώρο της Αναισθησιολογίας,

(α) η οργάνωση και η έγκριση προγραμμάτων αναισθησιολογίας και

(β) ο καθορισμός των καθηκόντων των νοσηλευτών αναισθησιολογίας

Ο ΕΣΔΝΕ πραγματοποίησε το 21ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο στην Αθήνα από τις 17 έως 19 Μαΐου 1994, στο ξενοδοχείο Κάραβελ. Το θέμα του Συνεδρίου «Βελτίωση Ποιότητας Νοσηλευτικής Πράξης» ήταν πρόκληση για όλους τους Νοσηλευτές και ελπίζουμε να έδωσε έντονα ερεθίσματα προβληματισμού για την ποιότητα της προσφερόμενης νοσηλευτικής φροντίδας στον δέκτη των νοσηλευτικών υπηρεσιών. Ο αριθμός των συνέδρων που προέρχονταν από όλη την Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου και της Γεωργίας, έφθασε στους 1.800. Οι πέντε νοσηλεύτριες από τη Γεωργία ήταν προσκαλεσμένες από τον ΕΣΔΝΕ, ο οποίος κάλυψε τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής. Τα έξοδα διαμονής περιορίστηκαν στο ελάχιστο χάρις στην ευγενική προσφορά της Διεύθυνσης της Νοσηλευτικής Σχολής του ΕΕΣ που ανέλαβε διαμονή, διατροφή, επισκέψεις και ξεναγήσεις σε τόπους και χώρους του ενδιαφέροντος των φιλοξενουμένων.

Μεγάλη ήταν και φέτος η συμμετοχή των σπουδαστών στο συνέδριο.

2. Ημερίδες

Ο ΕΣΔΝΕ πραγματοποίησε με επιτυχία τις πιο κάτω τρεις ημερίδες:

(α) Η πρώτη ημερίδα με θέμα: «Εξασφάλιση Ποιότητας Νοσηλευτικής Φροντίδας» πραγματοποιήθηκε στις 24-2-94 στα γραφεία του ΕΣΔΝΕ και την παρακολούθησαν Διευδύντριες Νοσηλευτικών Υπηρεσιών και δύο νοσηλεύτριες(τές) από κάθε νοσοκομείο του νομού Αττικής.

(β) «Νοσηλευτική στην ΠΦΥ και Νοσηλεία στο Σπίτι» ήταν το θέμα της 2ης ημερίδας. Πραγματοποιήθηκε στις 4 Μαρτίου 1994, στο αμφιθέατρο του ΝΙΜΤΣ και συμμετείχαν 180 νοσηλεύτριες(τές) και σπουδαστές/φοιτητές της νοσηλευτικής από το λεκανοπέδιο της Αττικής.

(γ) Στις 7 Απριλίου πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη η 3η ημερίδα με θέμα: «Η Νοσηλευτική στην Ενωμένη Ευρώπη - Τάσεις και Προοπτικές». Την ημερίδα παρακολούθησαν νοσηλεύτριες(τές) από τη Θεσσαλονίκη και άλλες πόλεις της Μακεδονίας. Το τοπικό Τμήμα του ΕΣΔΝΕ είχε την ευθύνη της οργάνωσης. Ευχαριστούμε την Επιτροπή του Τοπικού Τμήματος και τα άλλα μέλη μας στη Θεσσαλονίκη για την οργάνωση της ημερίδας.

Και κατά το 1994 πραγματοποιήθηκε ο ετήσιος κύκλος μαθημάτων συνεχούς εκπαίδευσης που οργάνωσε ο τομέας των Νοσηλευτριών(τών) Αναισθησιολογίας. Τα μαθήματα που ήταν πλούσια σε νοσηλευτικά θέματα παρακολούθησαν περίπου 30-50 νοσηλεύτριες(τές).

3. Υποτροφίες

(α) Η Ελλάδα και φέτος συμμετείχε με υποψήφια για την υποτροφία 3Μ που προκήρυξε το ΔΣΝ, η οποία όμως δεν επελέγη. Με την ευκαιρία αυτή σας ενημερώνουμε ότι η εταιρεία 3Μ σταματάει από το 1995 την προσφορά της αυτή στο ΔΣΝ.

(β) Την υποτροφία «Ελένη Πατρινέλη» για εκπόνηση ερευνητικής εργασίας πήρε η κ. Δήμητρα Λουκίσα. Το θέμα που διερευνά έχει τίτλο «Το στίγμα της γυχικής νόσου: η άποψη της οικογένειας». Το χρηματικό ποσό της υποτροφίας είναι 500.000 δρχ. Συγχαίρουμε την κ. Δήμητρα Λουκίσα για την υποτροφία, περιμένουμε δε με ενδιαφέρον τα αποτελέσματα της έρευνας.

(γ) Η εταιρεία Proton ΕΠΕ θα βραβεύσει στο 22ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο,

(i) την καλύτερη ερευνητική εργασία με αντικείμενο μελέτης την πρόληψη μολύνσεων, και

(ii) την καλύτερη επιστημονική εργασία που θα παρουσιαστεί στο συνέδριο με θέμα σχετικό με το θέμα του συνεδρίου.

Το βραβείο για καθεμιά από τις δύο περιπτώσεις είναι χρηματικό ποσό 500.000 δρχ.

(δ) Με υποτροφία της Ευρωπαϊκής Ογκολο-

γικής Νοσηλευτικής Ένωσης, μέλος της οποίας είναι ο ΕΣΔΝΕ, δύο μέλη μας συμμετείχαν, η πρώτη σε τριήμερη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε από 15 έως 17 Ιουλίου 1994 στις Βρυξέλλες και η δεύτερη σε τριήμερη συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο από 22 έως 25 Σεπτεμβρίου 1994. Πιστεύουμε σύντομα να δημοσιεύσουμε στο περιοδικό μας όσα συζητήθηκαν στις πιο πάνω συναντήσεις.

Ενέργειες - Διαβήματα ΕΣΔΝΕ

Για την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων ο ΕΣΔΝΕ έκανε τις πιο κάτω ενέργειες και διαβήματα.

1. Το ΔΣ του είχε επαφές με τον κ. Δημήτρη Κρεμασινό, Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τον Υφυπουργό του κ. Εμμ. Σκουλάκη και επεδόθησαν προτάσεις για την επίλυση των προβλημάτων του κλάδου, όπως:

— η στελέχωση και άμεση λειτουργία του Νοσηλευτικού Τμήματος στο ΥΥΠΚΑ

— η ενεργοποίηση του άρθρου 103 του Ν. 2071/92

— το καθηκοντολόγιο

— η πλήρωση κενών θέσεων ΠΕ και ΤΕ

— η κάλυψη θέσεων Διευθυντών Ν.Υ., Τομεαρχών και Προϊσταμένων μόνο από νοσηλεύτριες(τές) ΠΕ και ΤΕ

— η άμεση εφαρμογή του άρθρου 106 περί Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης Νοσηλευτικής

— η βελτίωση των υπηρεσιών Π.Φ.Υ. και Κ.Υ.

— η οργάνωση προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης

— η ενιαιοποίηση της νοσηλευτικής εκπαίδευσης ΤΕΙ - ΑΕΙ σε Πανεπιστημιακή κ.ά.

2. Το ΔΣ του ΕΣΔΝΕ ομόφωνα υποστήριξε υπόμνημα σπουδαστών Νοσηλευτικής του ΤΕΙ Λάρισας, που με αφορμή τη δημοσίευση του ΠΔ/τος 212/10-8-94 με το οποίο προστίθεται 8ο εξάμηνο στα Τμήματα Νοσηλευτικής των ΤΕΙ, ζητούν την ένταξη όλων των Τμημάτων Νοσηλευτικής των ΤΕΙ σε Τμήματα Νοσηλευτικής των Σχολών Επιστημών Υγείας των Πανεπιστημίων και έστειλε υπόμνημα στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων το οποίο κοινοποιεί στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ.ά. και στο οποίο υποστηρίζει το αίτημα των σπουδαστών.

3. Εστάλη έγγραφο στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με κοινοποίηση στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ.ά. στο οποίο διατυπώνεται η έντονη διαμαρτυρία του ΕΣΔΝΕ για τη λειτουργία νοσηλευτικών ειδικοτήτων στα ΙΕΚ, θυγατρικά του οργανισμού επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους απόφοιτους Γενικών και Τεχνικών Λυκείων και ΜΤΕΝΣ.

4. Με το νόμο 2194/1994 η εκπροσώπηση της Νοσηλευτικής στο ΚΕΣΥ είναι ελλιπής. Ο ΕΣΔΝΕ έστειλε στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έγγραφο με το οποίο διαμαρτύρεται και ζητάει την τροποποίησή του 2194/1994 (εδ. στ, παρ. 8, άρθρο 5), προκειμένου οι Νοσηλευτές να εκπροσωπούνται στο ΚΕΣΥ από,

—ένα Νοσηλευτή της κορυφαίας συνδικαλιστικής οργάνωσης

—δύο εκπαιδευτικούς Νοσηλευτές από ΤΕΙ και ΑΕΙ και

—ένα Τακτικό Μέλος του ΕΣΔΝΕ με τους αναπληρωτές τους.

5. Ο ΕΣΔΝΕ διαμαρτυρήθηκε εγγράφως στο ΔΣΝ γιατί ο Σύνδεσμος Νοσηλευτών της Zimbabwe, μέλος του ΔΣΝ, που θα φιλοξενήσει τη σύσκεψη των Εθνικών Αντιπροσώπων του ΔΣΝ, χρησιμοποίησε το όνομα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» όταν αναφέρθηκε στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Στο έγγραφο του ΕΣΔΝΕ απάντησε η πρόεδρος του ΔΣΝ και μας βεβαίωσε ότι θα γίνει η διόρθωση του λάθους.

6. Τα πορίσματα του 21ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου εστάλησαν στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπογραμμίζονται δε σε αυτά τα πιο κάτω προβλήματα του κλάδου και προτείνεται η δέουσα αντιμετώπισή τους:

(α) Άμεση υλοποίηση του άρθρου 103 του νόμου 2071/1992 με έκδοση Π/Δτων που θα ρυθμίζουν λεπτομέρειες για τη δημιουργία ειδικού κλάδου νοσηλευτών, όπως προβλέπει ο νόμος. Υπογραμμίζεται η ανάγκη της υλοποίησης του άρθρου αυτού έως τον Ιούνιο του 1995, γιατί από τον Ιούλιο παύει η ισχύς του.

(β) Άμεση εφαρμογή του άρθρου 106 περί Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης Νοσηλευτικής.

(γ) Προκήρυξη όλων των κενών θέσεων νοσηλευτών για την αντιμετώπιση της μεγάλης έλλειψης νοσηλευτών στις υπηρεσίες υγείας.

(δ) Οι θέσεις Διευθυντριών, Τομεαρχών και Προϊσταμένων Νοσηλευτικών Υπηρεσιών να καλύπτονται μόνο με νοσηλευτές ΠΕ και ΤΕ.

(ε) Η μεταφορά των Τμημάτων Νοσηλευτικής ΤΕΙ στα ΑΕΙ.

Διεθνείς Σχέσεις

Κατά το 1994 ο ΕΣΔΝΕ συνέχισε τη συνεργασία του με τους πιο κάτω Διεθνείς και Ευρωπαϊκούς οργανισμούς:

1. Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών (ΔΣΝ).

Στα πλαίσια της συνεργασίας με το ΔΣΝ,

(α) λάβαμε:

—το πακέτο έντυπου υλικού για τη ΔΗΝ

—το περιοδικό "International Nursing Review"

—τις εκδόσεις του

—τα συμπεράσματα του συμβουλίου των εθνικών αντιπροσώπων

—τα πορίσματα του Διεθνούς Συμποσίου για την Υγεία της Σύγχρονης Γυναίκας και

—δελτίο με νέα του ΔΣΝ.

(β) συμπληρώσαμε ερωτηματολόγια σχετικά με τις δραστηριότητες στους Εθνικούς Συνδέσμους Νοσηλευτών, την τροποποίηση του καταστατικού του ΔΣΝ κ.ά.

2. ΠΟΥ

Ο ΠΟΥ μας έστειλε,

—εκθέσεις επιτροπών που μελέτησαν διάφορα θέματα

—έκθεση της 43ης Συνδιάσκεψης

—το περιοδικό World Health Forum

—το περιοδικό World Health

—το έντυπο "AIDS News" κ.ά.

3. Μόνιμη Επιτροπή Νοσηλευτών (ΜΕΝ-ΡCΝ) της ΕΕ

Πραγματοποιήθηκαν δύο σύνοδοι της ΜΕΝ στις Βρυξέλλες και έλαβαν μέρος στην πρώτη η Πρόεδρος και στη δεύτερη η Γενική Γραμματέας. Στη δεύτερη σύνοδο προσκλήθηκαν νοσηλευτικά συλλογικά όργανα που εκπροσωπούν νοσηλευτικές ειδικότητες και ομάδες νοσηλευτών κοινού ενδιαφέροντος που υπάρχουν στο χώρο της Ευρώπης. Η διευρυσμένη αυτή συνάντηση της

MEN ήταν μια ευκαιρία γνωριμίας και αλληλοεπίσχυσης. Κατά το 1994,

—Ολοκληρώθηκε η έρευνα με θέμα «Προβλήματα ανθρώπινου δυναμικού στο νοσηλευτικό επάγγελμα σε χώρες της ΕΕ» στην οποία συμμετείχε και η Ελλάδα με τον ΕΣΔΝΕ.

—Κυκλοφόρησε έντυπο «Η δημόσια Υγεία μετά το Μάαστριχτ» το οποίο ο ΕΣΔΝΕ μετέφρασε στα Ελληνικά και σύντομα θα κυκλοφορήσει.

—Έρευνα με θέμα: «Άσκηση βίας και κακομεταχείριση των νοσηλευτών» πρόκειται να αρχίσει με συμμετοχή των μελών της ΜΕΝ. Η έρευνα θα επιχορηγηθεί από την ΕΕ.

4. Ομάδα Νοσηλευτριών(τών) Ευρώπης (ENG)

Πραγματοποιήθηκε στο Essen της Γερμανίας η συνάντηση της Ομάδας Νοσηλευτριών(τών) Ευρώπης στην οποία συμμετείχε η Β' Αντιπρόεδρος, η οποία και εκπροσωπεί τον ΕΣΔΝΕ στην ομάδα αυτή.

5. Ομάδα Νοσηλευτριών(τών) Ερευνητών Ευρώπης (WENR)

Η ετήσια συνάντηση της Ομάδας Νοσηλευτριών(τών) Ερευνητών Ευρώπης πραγματοποιήθηκε στις 3-5 Ιουνίου 1994 στο Οσλο. Τον ΕΣΔΝΕ εκπροσώπησε η δις Χρ. Πλατή, μέλος του ΔΣ του. Ο ΕΣΔΝΕ προετοιμάζεται για να φιλοξενήσει τη συνάντηση της ομάδας για το 1995 που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα 3-5 Ιουνίου 1995.

6. Ευρωπαϊκή Ογκολογική Νοσηλευτική Εταιρεία (EONS)

Η ετήσια συνάντηση της EONS πραγματοποιήθηκε στο Lugano της Ελβετίας από 29 Απριλίου έως 1η Μαΐου 1994. Τη συνάντηση παρακολούθησε ως εκπρόσωπος του ΕΣΔΝΕ η δις Παρασκευή Αγγελίδου.

7. Συντονιστική Ομάδα για το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εξασφάλισης Ποιότητας Νοσηλευτικής Φροντίδας - EuroQUAN

Η 5η συνδιάσκεψη της συντονιστικής ομάδας για το EuroQUAN πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 17 έως 19 Μαρτίου 1994 και συμμετείχαν

εκπρόσωποι από τα κράτη της Ευρώπης. Την έναρξη των εργασιών της συνδιάσκεψης έκανε ο κ. Εμμ. Σκουλάκης, Υφυπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η 6η συνδιάσκεψη της ίδιας ομάδας πραγματοποιήθηκε στην Κοπεγχάγη από 22 έως 24 Σεπτεμβρίου 1994. Τον ΕΣΔΝΕ εκπροσώπησε η κ. Χρ. Πλατή, μέλος του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ.

Συμβουλευτική Επιτροπή για την Εκπαίδευση Νοσηλευτών (ACTN) της ΕΕ

Μετά από ένα περίπου χρόνο από τη λήξη της θητείας της ACTN, συγκροτήθηκε νέο σώμα και έκανε την πρώτη συνεδρίαση στις 16 και 17 Νοεμβρίου 1994.

Τα μέλη της Ελληνικής αντιπροσωπίας είναι: Βασιλική Λανάρα, από το επάγγελμα Μαρία Νούλα, από τις αρχές, και Ελένη Κυριακίδου, από την εκπαίδευση.

Το Royal College of Nursing της Αγγλίας προσκάλεσε τον ΕΣΔΝΕ να λάβουν μέρος σπουδαστές/φοιτητές της Νοσηλευτικής στο Ευρωπαϊκό Συνέδριο σπουδαστών Νοσηλευτικής που πραγματοποιήθηκε στις 24, 25 Σεπτεμβρίου 1994 στο Λονδίνο. Το Συνέδριο παρακολούθησαν φοιτητές και σπουδαστές της Νοσηλευτικής που βρίσκονται στο Λονδίνο με τα προγράμματα Erasmus.

Η συνεργασία του Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσοκόμων (ΠΑ.ΣΥ.Ν.) διατηρήθηκε στενή και κατά το 1994.

Πολλές ήταν οι ζητήσεις πληροφοριών από νοσηλευτικούς συνδέσμους, συναδέλφους και σπουδαστές νοσηλευτικής άλλων χωρών και ο ΕΣΔΝΕ προσπάθησε να ανταποκριθεί σ' αυτές κατά το 1994. Ειδικότερα,

—απαντήθηκαν ερωτηματολόγια που έστειλαν το ΔΣΝ, η EONS, οι νοσηλευτικοί σύνδεσμοι των χωρών Γερμανία, Δανία, Καναδά και Φινλανδία

—πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σπουδαστών νοσηλευτικής από τη Νορβηγία και τη Σουηδία

—δόθηκαν πληροφορίες για δυνατότητες, όρους και προϋποθέσεις εργασίας αλλοδαπών νοσηλευτών στην Ελλάδα

—δόθηκαν πληροφορίες για τη νοσηλευτική στην Ελλάδα σε αλλοδαπούς σπουδαστές της νοσηλευτικής

—κ.ά.

1. Διεθνής Ημέρα του Νοσηλευτή (ΔΗΝ)

Γιορτάστηκε και το έτος 1994 η ΔΗΝ σε όλη την Ελλάδα. Το θέμα, που ορίζεται από το ΔΣΝ, ήταν «Υγιείς Οικογένειες για Υγιή Έθνη» και επομένως επίκαιρο εφόσον και το έτος αυτό ήταν αφιερωμένο στην οικογένεια.

Το πλούσιο έντυπο υλικό για το θέμα, που μας έστειλε το ΔΣΝ, μεταφράστηκε και τέθηκε στη διάθεση των ΕΤ, Νοσηλευτικών και Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλων υπηρεσιών υγείας, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την οργάνωση ημερίδων, διαλέξεων, ραδιοφωνικών εκπομπών κ.ά.

Στις 12 Μαΐου του 1994, ημέρα που γιορτάζεται ο Νοσηλευτής σ' όλο τον κόσμο η Ακαδημία Επαγγελματιών Υγείας, στα πλαίσια Εθνικής Συνάντησης Εργασίας που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη με θέμα «Η νοσηλευτική στην Ελλάδα. Εξελίξεις και Προοπτικές», βραβεύτηκε η εκλεκτή συνάδελφος Κυριακή Γεωργιάδου, τέως Διευδύντρια της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Νοσοκομείου Αλεξανδρούπολης για την προσφορά της στην κοινωνία και τον άνθρωπο.

2. Βασιλόπιτα 1994

Η βασιλόπιτα του ΕΣΔΝΕ κόπηκε στις 18 Ιανουαρίου 1994 στο ξενοδοχείο Ledra Marriott με την παρουσία προσκεκλημένων μας και 270 τακτικών και αρωγών μελών μας. Σε εορταστική ατμόσφαιρα συναντήθηκαν και επικοινωνήσαν στην αρχή του χρόνου παλαιοί και νέοι συνάδελφοι, σπουδαστές, φοιτητές της νοσηλευτικής και φίλοι του ΕΣΔΝΕ.

Εκδέσαμε συνοπτικά τα πεπραγμένα του έτους που πέρασε. Για άλλη μια φορά διαπιστώσαμε ότι οι καιροί είναι δύσκολοι και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος αλλά και η κάθε μάχιμη νοσηλεύτρια είναι πολλά και δυσεπίλυτα. Με τη βοήθεια του Θεού αλλά και τη συνεργασία και τη βοήθεια όλων των νοσηλευτριών (τών) θα αγωνιστούμε και κατά το χρόνο αυτό για την αντιμετώπισή τους, για την προαγωγή της Νοσηλευτικής και των υπηρεσιών που αυτή προσφέρει στον άνθρωπο.

Σας ευχαριστώ
Για το ΔΣ του ΕΣΔΝΕ
Η Γενική Γραμματέας
Μαρία Μαλγαρινού

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Νοσηλευτικό Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στις 23-25 Φεβρουαρίου 1996 με θέμα: «Valuing Mental Health Nursing: Enhancing Skills and Preparing for the Future». Το Συνέδριο αυτό διοργανώνεται από: States of Jersey Mental Health Service, Bethlem & Mandsley Hospital, το Royal College of Nursing σε συνεργασία με το Nursing Standard και θα λάβει χώρα στο Grand Hotel St. Helier, Jersey, Channel Islands.

Πληροφορίες: Conference and Exhibition Unit, Nursing Standard, Viking House, 17-19 Peterborough Road, Harrow, Middlesex HA1 2AX.

Στις 5 έως 7 Μαρτίου 1996 θα πραγματοποιηθεί Νοσηλευτικό Συνέδριο στο Μπαχρέιν που το διοργανώνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και το Υπουργείο Υγείας της χώρας αυτής. Θέμα του Συνεδρίου είναι: «Nursing and Midwifery Making a Difference in Health for All».

Πληροφορίες: Global WHO Network for Nursing/Midwifery Conference, P.O. Box 26959, Al-Adliya, State of Bahrain. Fax: (793) 276905.

Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας διοργανώνει το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας & Υπηρεσιών Υγείας με θέμα: «Η Δημόσια Υγεία στο Λυκόφως του 20ού Αιώνα» που θα πραγματοποιηθεί στο ξενοδοχείο Κάραβελ στις 18, 19, 20 Μαρτίου 1996.

Γραμματεία Συνεδρίου: «ΕΨΙΛΟΝ», Ποταμιάνου 20 & Αιγινήτου, 115 28 Αθήνα. Τηλ.: 7487587, Fax: 74875588.

Ο Σύνδεσμος Νοσηλευτών Πολωνίας διοργανώνει το 3ο Συνέδριο Νοσηλευτών Πολωνίας που θα πραγματοποιηθεί από τις 14 έως 15 Μαΐου 1996.

Πληροφορίες: Polish Nurses' Association, Zarzad Glowny 00564, Warszawa, ul. Korszykowa 8.

Το 11ο Συνέδριο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Θεραπευτών Εντεροστομίας (WCET) θα λάβει χώρα στην Ιερουσαλήμ στις 23-28 Ιουνίου 1996.

Πληροφορίες: The Secretariat, P.O. Box 50006, Tel Aviv 61500, Israel. Τηλ.: 97235140014, Fax: 97235175674/5140077.

Το 13ο Διεθνές Συνέδριο Ευρωπαϊκής Ιατρικής Πληροφορικής (MIE 96) θα πραγματοποιηθεί στην Κοπεγχάγη από τις 19 έως 22 Αυγούστου 1996 με θέμα: «Human Facets in Information Technologies».

Πληροφορίες: MIE 96, c/o DIS Congress Service Copenhagen A/S, Herlev Ringvej 2C, DK-2730 Herlev, Denmark. Τηλ.: 44924492, Fax: 4544925050.

Στις 22 έως 24 Αυγούστου 1996 θα πραγματοποιηθεί το 4ο Διεθνές Συνέδριο, σχετικό με την ελεύθερη άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος, θέμα του οποίου είναι: «Making a world of difference: nurse practitioners - a global perspective». Το Συνέδριο αυτό θα λάβει χώρα στο Συνεδριακό Κέντρο του Εδιμβούργου που βρίσκεται στο Πανεπιστήμιο Heriot-Watt στη Σκωτία. Το Συνέδριο διοργανώνεται από: Royal College of Nursing, Nursing Standard, Academy of Nurse Practitioners και University of Colorado Health Sciences Center School of Nursing.

Πληροφορίες: Nursing Standard, Conference and Exhibition Unit, Viking House, 17-19 Peterborough Road, Harrow, Middlesex, HA1 2AX. Τηλ.: 44/1814231066, Fax: 44/1814234302.

Το Νοσηλευτικό Τμήμα του Πανεπιστημίου του Kansas των Η.Π.Α. διοργανώνει το 2ο Ετήσιο Διεθνές Ακαδημαϊκό Νοσηλευτικό Συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί στην πόλη του Kansas στις 16-18 Σεπτεμβρίου 1996 με θέμα: «International Collaboration in Nursing: Working Together to Enhance Health Care».

Πληροφορίες: Catherine M. Pawlicki, Senior Coordinator, Office of Continuing Nursing Education, University of Kansas, School of Nursing, 3901 Rainbow Bld, Kansas City, Kansas.

Το 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο Υγείας και Ογκολογίας με θέμα: «Nursing the Environment» θα λάβει χώρα στις 25-28 Σεπτεμβρίου 1996 στο Πανεπιστήμιο του Wollongong στο New South Wales της Αυστραλίας.

Πληροφορίες: The Conference Secretariat. The Meeting Planners, 108 Church Street, Hawthorn, Victoria, Australia 3122. Τηλ.: (613) 98193700, Fax: (613) 98195978.

Το 9ο Ετήσιο Συνέδριο του Μεσογειακού Συνδέσμου Καρδιολογίας και Καρδιοχειρουργικής θα πραγματοποιηθεί στο Τελ Αβίβ του Ισραήλ στις 20-25 Οκτωβρίου 1996.

Πληροφορίες: The Secretariat, Mediterranean Association of Cardiology and Cardiac Surgery, 9th Annual Meeting, P.O. Box 50006, Tel Aviv 61500, Israel.

ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ

Στο Νοσηλευτικό Ίδρυμα του Αντικαρκινικού Συνδέσμου της Κύπρου «Αροδαφνούσα» υπάρχουν κενές θέσεις για προσοντούχους νοσηλεύτριες/νοσηλευτές.

Απαραίτητα προσόντα: Απόφοιτος Νοσηλευτικής Σχολής (ΤΕΙ) ή άλλης ισοδύναμης σχολής τριετούς τουλάχιστον φοίτησης που να μπορεί να ασκεί το επάγγελμα της/του νοσηλεύτριας/νοσηλευτή βάσει της Κυπριακής νομοθεσίας.

Διάρκεια απασχόλησης: Μακροχρόνιο συμβόλαιο.

Απολαβές: 360 (τριακόσιες εξήντα λίρες Κύπρου) μηνιαίως. Επίσης παραχωρείται δωρεάν διαμονή και διατροφή εντός του Ιδρύματος.

Όσοι επιθυμούν να εργαστούν στο παραπάνω Ίδρυμα, ας απευθυνθούν στα γραφεία του, τηλεφωνικώς (Τηλ.: 3572497373).

ΥΠΟΤΡΟΦΙΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΕΛΕΝΗΣ ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ

Η επιτροπή διαχείρισεως του «Λογαριασμού εις μνήμην Ελένης Πατρινέλη» αποφάσισε να διατεθούν για φέτος οι τόκοι σε υποτροφία για διεξαγωγή νοσηλευτικής έρευνας. Το ποσό που θα διατεθεί είναι του ύψους των 500.000 δρχ.

Η επιτροπή καθόρισε τα κριτήρια που πρέπει να πληροί ο/η υπότροφος:

1. Το θέμα που θα μελετηθεί να είναι κλινικό νοσηλευτικό.
2. Η έρευνα να αποσκοπεί στη βελτίωση της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας.
3. Η/Ο υποψήφιος/ος υπότροφος πρέπει:
 - α. Να είναι νοσηλευτής/τρια.
 - β. Να είναι μέλος του ΕΣΔΝΕ τουλάχιστον τα δύο τελευταία χρόνια.
 - γ. Να υποβάλει στον ΕΣΔΝΕ:

Το πρωτόκολλο της έρευνας (συμπληρωμένο σχέδιο έρευνας, με τον οικονομικό προϋπολογισμό).

- δ. Να έχει ενεργό συμμετοχή σε άλλο νοσηλευτικό ερευνητικό πρόγραμμα.
4. Η έρευνα αυτή να μη χρηματοδοτείται από άλλη πηγή.
5. Για την ολοκλήρωση της έρευνας, να μη χρειάζονται περισσότερα από 3 χρόνια.
6. Το ίδιο θέμα να μην έχει μελετηθεί (ή μελετάται) από άλλον ερευνητή στην Ελλάδα.

Αιτήσεις, με πλήρες πρωτόκολλο της έρευνας και λοιπά στοιχεία, να υποβληθούν στον ΕΣΔΝΕ μέχρι την 1η Μαΐου 1995.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 1995

Επαγγελματικά θέματα

	σελ.
Νοσηλευτική παρέμβαση στη χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, Φ. Βουζάβαλη	14
Στρατηγικές μείωσης του κόστους στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), Χ. Λεμονίδου	19
Επαγγελματική κόπωση νοσηλευτών: Αίτια, πρόληψη και αντιμετώπιση, Α. Πατεράκη, Π. Ιορδανίδης, Α. Ιακωβίδης, Χ. Ιεροδιακόνου	28
Προϊστάμενος νοσηλευτής νοσηλευτικής μονάδας νοσοκομείου, Β. Θεοδοροπούλου	40
Ηγεσία - Χαρακτηριστικά Ηγέτου, Χ. Πλατή	74
Ευθανασία, Σ. Χρυσοσπάθη	79
Το κάπνισμα ανάμεσα στους νέους και ο ρόλος των νοσηλευτών, Α. Παυλάκης	86
Νοσηλευτική προσέγγιση ασθενών με αιμοκάθαρση, Β. Μάτζιου	93
Αποκατάσταση ασθενών με οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου, Ε. Κωνσταντού-Κροτσέτη	99
Μπορεί να καλλιεργείται η γνώση χωρίς ταυτόχρονη καλλιέργεια των αξιών; Νοσηλευτικές προοπτικές, Α. Ραγιά	121
Αβεβαιότητα στην αρρώστια: Μια σημαντική μεταβλητή στη νοσηλευτική πράξη, Α. Σαχίνη-Καρδάση	127
Από το ημερολόγιο μιας ερυθροσταυρίτισσας. Ένα χρόνο μετά τους σεισμούς του Πύργου, Α. Πορτοκαλάκη	135
Αρτηριακή υπέρταση στην παιδική ηλικία, Β. Μάτζιου	142
Η αξιολόγηση στη νοσηλευτική εκπαίδευση, Σ. Κοτζαμπασάκη	148
Συστηματική περιγραφή του πόνου ασθενών με οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου, Δ. Ακύρου	185
Συγκριτική μελέτη συχνότητας καρκίνου παχέος εντέρου και στομάχου, Μ. Παπαδημητρίου, Κ. Ηλιοπούλου, Μ. Αβραμοπούλου, Ι. Ιωάννου, Ι. Καρλή, Χ. Λιάπη, Ι. Παπαδόπουλος, Ε. Αργυρού	200

Διάφορα θέματα

Η νοσηλευτική κάποτε, Ζ. Τσουκαλά-Κακαρούκα	9
Τιμητική διάκριση στη νοσηλεύτρια Αικατερίνη Μαυριδάκη, Κ. Κούκιου	65
Έκθεση Πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-93 έως 31-12-93, Μ. Μαλγαρινού	66
Αξιολόγηση 21ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου 17-19 Μαΐου 1994, Ε. Γουλιά	156
Συμπεράσματα Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου. Αθήνα 6-9 Ιουνίου 1995, Η. Παναουδάκη-Μπροκαλάκη	177
Ποιότητα στη Νοσηλευτική: Πραγματικότητα και Προοπτικές, Π. Σουρτζή	179
Έκθεση Πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-94 έως 31-12-94, Μ. Μαλγαρινού	209

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Οι κοινές οδηγίες προς τους συγγραφείς αποτελούν προϋπόθεση για την ομοιομορφία στη συγγραφή και διάταξη των άρθρων του περιοδικού ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ, γεγονός απαραίτητο για την ευχερέστερη επεξεργασία του κειμένου από τους αναγνώστες και τους τεκμηριωτές.

Η σύνταξη του περιοδικού ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ, μετά από απόφαση του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ, δέχεται μόνο κείμενα που έχουν γραφεί σύμφωνα με τις οδηγίες που δημοσιεύονται στη συνέχεια και στην αντίθετη περίπτωση επιστρέφονται στους συγγραφείς. Άλλωστε αυτό αποτελεί υποχρέωση, εφόσον η ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ μπήκε στην ομάδα των Επιστημονικών περιοδικών του ΙΑΤΡΟΤΕΚ.

I. Είδη εργασιών

Στη ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ δημοσιεύονται κατ' εξοχήν εργασίες πάνω σε Νοσηλευτικά θέματα. Ειδικότερα δημοσιεύονται:

1. Άρθρα σύνταξης: Σύντομα ανασκοπικά άρθρα σε επίκαιρα και αμφιλεγόμενα θέματα, που γράφονται με προτροπή της συντακτικής επιτροπής. Όταν εκφράζουν συλλογικά τη Σύνταξη του περιοδικού είναι ανυπόγραφα. Στις άλλες περιπτώσεις είναι ενυπόγραφα.
2. Γενικά θέματα, που σχετίζονται με τις Επιστήμες Υγείας ή και όχι και δεν εμπίπτουν στις άλλες κατηγορίες άρθρων του περιοδικού.
3. Ανασκοπήσεις: Ολοκληρωμένες αναλύσεις νοσηλευτικών θεμάτων, στις οποίες υπογραμμίζονται ιδιαίτερα οι σύγχρονες απόψεις. Γίνονται δεκτές ανασκοπήσεις μέχρι δύο συγγραφέων.
4. Ερευνητικές εργασίες: Έρευνες προοπτικού ή αναδρομικού χαρακτήρα, που πραγματοποιήθηκαν με βάση ερευνητικό πρωτόκολλο το οποίο θα περιγράφεται αναλυτικά στη μεθοδολογία. Περιέχουν πρωτοδημοσιευόμενα αποτελέσματα.
5. Ενδιαφέρουσες περιπτώσεις: Γίνονται δεκτά άρθρα, εφόσον αφορούν νέα αντιμετώπιση νοσηλευτικού προβλήματος και έχει ακολουθηθεί νέα μεθόδευση στην αντιμετώπισή του.
6. Κλινικές μελέτες: Παρουσιάζεται βασικά η εμπειρία του συγγραφέα για μια ομάδα αρρώστων.

7. Επίκαιρα θέματα: Σύντομη περιγραφή των τελευταίων απόψεων σε συγκεκριμένο θέμα.
8. Σεμινάρια, Στρογγυλά Τραπέζια, Διαλέξεις.
9. Νομοθεσία: Δημοσιεύματα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έχουν σχέση άμεση ή έμμεση με τη Νοσηλευτική.
10. Βιβλιοκρισία - Βιβλιοπαρουσίαση.
11. Γράμματα προς τη Σύνταξη: Περιέχουν κρίσεις για δημοσιευμένα άρθρα, πρόδρομα αποτελέσματα εργασιών, παρατηρήσεις για ανεπιθύμητες ενέργειες, κρίσεις για το περιοδικό κ.λπ. Δημοσιεύονται ενυπόγραφα.

II. Γλώσσα

Η γλωσσική ομοιομορφία των άρθρων είναι απαραίτητη. Τα άρθρα που υποβάλλονται για δημοσίευση πρέπει να είναι γραμμένα στη δημοτική και με μονοτονικό σύστημα.

III. Κρίση εργασιών

Κάθε χειρόγραφο κρίνεται ανεξάρτητα από δύο κριτές, που επιλέγονται από τη συντακτική επιτροπή. Σε περίπτωση διαφωνίας, ορίζεται νέος κριτής και το δημοσιεύσιμο ή όχι της εργασίας αποφασίζεται τελικά από τη συντακτική επιτροπή. Τα ονόματα των κρινομένων και των κριτών παραμένουν αμοιβαία και αυστηρά απόρρητα.

IV. Προετοιμασία του χειρόγραφου

Όλο το άρθρο πρέπει να είναι δακτυλογραφημένο από τη μια πλευρά των σελίδων, με διπλό διάστημα σε λευκό χαρτί συνηθισμένου μεγέθους (ISO A4 212 × 277 mm ή 21 × 29,7 cm), με περιθώρια τουλάχιστον 2,5 cm. Τα εξής κεφάλαια αρχίζουν σε ιδιαίτερη σελίδα:

- Η σελίδα τίτλου
- Η περίληψη
- Οι λέξεις ευρητηριασμού
- Το κείμενο
- Οι ευχαριστίες

Η αγγλική περίληψη

Ο κατάλογος με τις βιβλιογραφικές παραπομπές

Οι πίνακες

Οι εικόνες*

Οι λεζάντες των εικόνων

Οι πίνακες και οι εικόνες πρέπει να είναι καλής ποιότητας, σε στιλπνή επιφάνεια, όχι κολλημένα σε χαρτόνι, συνήθως 127 × 173 mm, όχι μεγαλύτερα από 203 × 254 mm, κατάλληλο για μονόσπλη ή δίσπλη αναπαραγωγή.

Όλες οι σελίδες αριθμούνται, στην πάνω δεξιά γωνία, με αραβικούς αριθμούς, αρχίζοντας από τη σελίδα τίτλου.

Εφαρμόζονται οι οδηγίες του περιοδικού σχετικά με την εκχώρηση της αποκλειστικότητας (copyright).

1. Η σελίδα του τίτλου

- α. Περιλαμβάνει τον κύριο τίτλο του άρθρου, που πρέπει να είναι σύντομος (μέχρι 10 λέξεις - 40 διαστήματα συμπεριλαμβανομένων και των διαστημάτων) και περιεκτικός, και τον υπότιτλο (εάν υπάρχει). Οι λέξεις του τίτλου πρέπει να περιέχουν λέξεις «κλειδιά» που να χαρακτηρίζουν το περιεχόμενο του άρθρου. Συνομογραφίες δεν επιτρέπονται στον τίτλο.
- β. Το πλήρες ονοματεπώνυμο κάθε συγγραφέα, με τη σειρά που εμφανίζονται στο άρθρο, γραμμένο στην ονομαστική, και να αναφέρονται οι μεγαλύτεροι ακαδημαϊκοί τίτλοι τους. Οι συγγραφείς να ακολουθούν ένα τρόπο γραφής του ονόματός τους. Η γραφή των ονομάτων στην αγγλική πρέπει σ' όλες τις δημοσιεύσεις του συγγραφέα να παραμένει όμοια. Τα ονόματα των συγγραφέων χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα.
- γ. Το ίδρυμα, κλινική ή εργαστήριο, Σχολή, από το οποίο προέρχεται η εργασία.
- δ. Αν υπάρχουν επιστήμονες της ερευνητικής ομάδας που διαφωνούν με την εργασία.
- ε. Το όνομα, διεύθυνση και τηλέφωνο του συγγραφέα για αλληλογραφία και ανάτυπα.
- στ. Επειδή πολλές φορές η ημερομηνία δημοσίευματος ενός άρθρου απέχει σημαντικά από την ημερομηνία υποβολής του, επιβάλλεται η καταχώρηση της τελευταίας σε υποσημείωση στην πρώτη σελίδα.

V. Περίληψη - Λέξεις ευρετηριασμού (Keywords)

1. Ελληνική

Η περίληψη δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 200 λέξεις. Πρέπει να ανακεφαλαιώνει τους στόχους της ερ-

γασίας, το υλικό, τη μέθοδο, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα. Κάτω από την περίληψη συχνά είναι χρήσιμες 3-10 λέξεις ή μικρές φράσεις (απλοί ή περιφραστικοί όροι) ευρετηριασμού που δεν πρέπει να περιέχονται στον τίτλο, απαραίτητες για τους τεκμηριωτές. Οι λέξεις αυτές πρέπει να αντιστοιχούν στους διεθνείς όρους λεξικογράφησης που χρησιμοποιεί το Index Medicus (Ελληνική μετάφραση MeSH), αν είναι δυνατόν.

2. Αγγλική

Περιλαμβάνει τα ονόματα των συγγραφέων με κεφαλαία και τον τίτλο της εργασίας στα αγγλικά. Στις πρωτότυπες εργασίες και τις ανασκοπήσεις πρέπει να έχει έκταση 350-500 λέξεις, ενώ στα υπόλοιπα άρθρα μέχρι 150 λέξεις. Πρέπει να αναφέρει το σκοπό της εργασίας, τη μέθοδο και το υλικό, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα. Στις ανασκοπήσεις πρέπει να αναφέρονται όλα τα κεφάλαια που δίνονται και τα βασικά συμπεράσματα.

VI. Βιβλιογραφικές παραπομπές

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές στο κείμενο, όπως και στους πίνακες και στις εικόνες με τους τίτλους τους, προσδιορίζονται με αραβικούς αριθμούς (σε παρένθεση). Τελείες ή κόμματα σημειώνονται μετά την παρένθεση που περιέχει τη βιβλιογραφική παραπομπή. Η αρίθμηση των βιβλιογραφικών παραπομπών γίνεται κατά αύξοντα αριθμό και με τη σειρά που εμφανίζονται στο κείμενο.

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται μόνο στους πίνακες ή στους τίτλους των εικόνων, σημειώνονται κατά σειρά στα πλαίσια αυτού του ιδιαίτερου κειμένου. Λεπτομερής παράθεση αυτών των βιβλιογραφικών παραπομπών γίνεται αμέσως μετά τη λήξη του τίτλου της εικόνας και σε υποσημείωση στους πίνακες. Πριν από την αναλυτική παράθεση της βιβλιογραφικής παραπομπής γράφεται ο αντίστοιχος αριθμός που σημειώθηκε στον τίτλο της εικόνας ή στον πίνακα.

Όλες οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται στο κείμενο (και μόνον αυτές) καταχωρούνται στο βιβλιογραφικό κατάλογο, που αρχίζει σε ιδιαίτερη σελίδα μετά το κείμενο και τις ευχαριστίες. Πριν από κάθε βιβλιογραφική παραπομπή στον πίνακα, προηγείται ο αντίστοιχος αριθμός που σημειώθηκε στο κείμενο και στον οποίο αντιστοιχεί η βιβλιογραφία.

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται σε άρθρα που δημοσιεύθηκαν στα ελληνικά, γράφονται με ελληνικούς χαρακτήρες και με τον ελληνικό τίτλο του άρθρου. Κατά τα άλλα γράφονται σύμφωνα με τις υποδείξεις αυτού του υποκεφαλαίου.

* Τα σχήματα, οι χάρτες, τα διαγράμματα, οι φωτογραφίες και οποιοδήποτε άλλο απεικονιστικό υλικό χαρακτηρίζονται σαν εικόνα.

Για τη σύνταξη του βιβλιογραφικού καταλόγου αναφέρονται παρακάτω παραδείγματα σύμφωνα με τις προδιαγραφές της National Library of Medicine των ΗΠΑ και του Index Medicus. Σε γενικές γραμμές, προηγούνται τα ονόματα των συγγραφέων (μετά το επώνυμο και το όνομα - χωρίς τελείες - ακολουθεί κόμμα και το επώνυμο του επόμενου συγγραφέα, κ.ο.κ.), ακολουθεί ο τίτλος της εργασίας, το περιοδικό σε συνταμογραφία, το έτος, ο τόμος του περιοδικού, άνω και κάτω τελείες και οι σελίδες του άρθρου (πρώτη, παύλα και τελευταία). Παρακάτω αναφέρονται παραδείγματα βιβλιογραφικών παραπομπών για τη σύνταξη του καταλόγου της βιβλιογραφίας.

Οι συντμήσεις των τίτλων των περιοδικών πρέπει να γράφονται σύμφωνα με το Index Medicus, που δημοσιεύονται κάθε χρόνο, τον Ιανουάριο, σε χωριστό τεύχος (List of Journals Indexed in Index Medicus). Για τις συντμήσεις των ελληνικών περιοδικών υπάρχει ο σχετικός κατάλογος του ΙΑΤΡΟΤΕΚ, που έγινε σύμφωνα με τις υποδείξεις του ISO 4, 1972 (2). Πρέπει ν' αποφεύγεται η χρησιμοποίηση περιλήψεων (abstracts) ως βιβλιογραφική παραπομπή. «Αδημοσίευτες παρατηρήσεις» και «προσωπικές επικοινωνίες» δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως βιβλιογραφίες, αν όμως είναι γραπτή και όχι προφορική επικοινωνία μπορεί να αναφερθεί στο κείμενο (σε παρένθεση). Εργασίες που έχουν γίνει δεκτές για δημοσίευση, αλλά δεν δημοσιεύθηκαν ακόμη, μπορούν να αναφερθούν στη βιβλιογραφία. Στην περίπτωση αυτή σημειώνεται το περιοδικό και η φράση «υπό δημοσίευση» (σε παρένθεση). Κατά την αναφορά μιας τέτοιας εργασίας στο κείμενο σημειώνεται «αδημοσίευτες παρατηρήσεις» (σε παρένθεση).

Οι βιβλιογραφίες πρέπει να επαληθεύονται από τους συγγραφείς από τα πρωτότυπα κείμενα. Η σύνταξη του βιβλιογραφικού καταλόγου γίνεται αριθμητικά με βάση τον αύξοντα αριθμό και τη σειρά εμφάνισης των βιβλιογραφικών παραπομπών στο κείμενο.

Παραδείγματα του ορθού τρόπου γραφής των βιβλιογραφιών δίνονται παρακάτω.

1. Περιοδικά

α. Τυπικό άρθρο περιοδικού.

Αναφέρονται τα επώνυμα και τα αρχικά των ονομάτων όλων των συγγραφέων μέχρι έξι (όταν είναι περισσότεροι ακολουθεί η ένδειξη et al, στα ελληνικά άρθρα γράφουμε και συν.), ο τίτλος της εργασίας, η συντομογραφία του περιοδικού, το έτος, ο τόμος, η πρώτη και η τελευταία σελίδα της δημοσίευσης. Π.χ. You CH, Lee KY, Chey WY, Menguy R. Electrogastrographic study of patients with unexplained nausea. *Gastroenterology* 1980, 79: 311-314

- β. Συλλογικό άρθρο (μεγάλη ομάδα συγγραφέων).
The Royal Marsden Hospital Bone-Marrow Transplantation Team. Failure of synergistic bone-marrow graft without preconditioning in post-hepatitis marrow aplasia. *Lancet* 1977, 2: 242-244
- γ. Δεν αναφέρεται συγγραφέας.
Anonymous (Ανώνυμος για ελληνική δημοσίευση). Coffee drinking and cancer of the pancreas (Editorial). *Br Med J* 1981, 283: 628
- δ. Συμπληρωματικό τεύχος περιοδικού.
Mastri AR. Neuropathy of diabetic neurogenic bladder. *Ann Intern Med* 1980; 92 (2 Pt 2): 316-318
Frumin AM, Nussbaum J, Esposito M. Functional asplenia: demonstration of splenic activity by bone marrow scan. (Abstract). *Blood* 1979, 54 (Suppl. 1): 26a
- ε. Περιοδικό με χωριστή αρίθμηση σε κάθε τεύχος.
Seaman WB. The case of the pancreatic pseudocyst. *Hosp Pract* 1981, 16 (Sep): 24-25

2. Βιβλία και άλλες Μονογραφίες

- α. Ένας συγγραφέας.
Eisen HN. Immunology: an introduction to molecular and cellular principles of the immune response. 5th ed. New York, Harper and Row, 1974: 406
- β. Συντάκτης, Πρόεδρος Συμποσίου, Επιμελητής έκδοσης.
(Πρόεδρος μιας ομάδας εργασίας ως συγγραφέας).
Dausset J, Colombani J, eds. Histocompatibility testing 1972. Copenhagen: Munksgaard, 1973: 12-18
- γ. Κεφάλαιο σε ένα βιβλίο.
Weinstein L, Swartz MN. Pathogenic properties of invading microorganisms. In: Sodeman WA Jr, Sodeman WA (eds) Pathologic physiology: mechanisms of disease. Philadelphia, WB Saunders, 1974: 457-472
- δ. Δημοσίευση σε Πρακτικά.
Du Pont B. Bone marrow transplantation in severe combined immunodeficiency with an unrelated MLC compatible donor. In: White HJ, Smith R (eds) Proceedings of the third annual meeting of the International Society of Experimental Hematology. Houston, International Society for Experimental Hematology, 1974, 44-46
- ε. Μονογραφίες σε σειρά εκδόσεων.
Hunninghake GW, Gadek JE, Szapiel SV et al. The human alveolar macrophage. In: Harris CC (ed) Cultured human cells and tissues in biomedical

research. New York, Academic Press, 1980, 54-56. (Stoner GD, ed. Methods and perspectives in cell biology, vol. 1)

στ. Δημοσίευση Πρακτορείου.

Ranofsky AL. Surgical operations in short-stay hospitals: United States - 1975. Hyattsville, Maryland: National Centre for Health Statistics, 1978. DHEW publication no. (PHS) 78-1785. (Vital and health statistics; series 13, no. 34)

ζ. Διδακτορική Διατριβή.

Cairns RB. Infrared spectroscopic studies of solid oxygen. (Dissertation) Berkeley, California: University of California, 1965, p. 156.

3. Άλλα άρθρα

α. Άρθρο εφημερίδας.

Shaffer RA. Advances in chemistry are starting to unlock mysteries of the brain: discoveries could help cure alcoholism and insomnia, explain mental illness. How the messengers work. Wall Street Journal 1977 Aug. 12: 1 (col 1), 10 (col 1)

β. Άρθρο περιοδικού επικαιρότητας.

Roueché B. Annals of Medicine: the Santa Claus Culture. The New Yorker 1971 Sep. 4: 66-81

γ. Για αδημοσίευτα άρθρα (γράφονται μέσα σε παρένθεση στο κείμενο).

(Scott CA, Nugen CA. Προσωπική Επικοινωνία).
C Lerner RA, Dixon FJ. The induction of acute glomerulonephritis in rats, υπό δημοσίευση). (Smith J. New agents for cancer chemotherapy. Presented at the Third Annual Meeting of the American Cancer Society, June 13, 1983, New York)

VII. Πίνακες

Δακτυλογραφούνται με διπλό διάστημα σε χωριστή σελίδα. Αριθμούνται με τη σειρά που εμφανίζονται στο κείμενο, με αραβικούς αριθμούς και σημειώνεται σύντομος τίτλος για τον καθένα.

Σε κάθε στήλη γράφεται σύντομη επικεφαλίδα.

Γράφονται επεξηγηματικές πληροφορίες σε υποσημείωση και όχι στον τίτλο. Στις υποσημειώσεις εξηγούνται όλες οι μη καθιερωμένες συντμήσεις που χρησιμοποιούνται σε κάθε πίνακα. Στην Ελλάδα οι αποδεκτές συντμήσεις είναι λίγες και καθιερώθηκαν με το χρόνο (όπως ΤΚΕ, ΚΝΣ, ΕΝΥ) γι' αυτό καλό είναι να γράφεται ο όρος ή ο ορισμός και σε παρένθεση η συντομογραφία. Στις υποσημειώσεις χρησιμοποιούνται τα παρακάτω σύμβολα, με την εξής σειρά:

*, **, ***, +, ++, §, §§.

Αποφεύγονται οι κάθετες και οριζόντιες γραμμές.

Επεξηγούνται τα στατιστικά σύμβολα όπως SD (σταθερή απόκλιση) και SEM (σταθερό σφάλμα).

Εάν χρησιμοποιούνται στοιχεία από δημοσιευμένο ή μη υλικό, εξασφαλίζεται η άδεια και αναφέρεται σαφώς στις ευχαριστίες.

Πολλοί πίνακες σε κείμενο μικρής έκτασης μπορεί να προκαλέσουν δυσκολίες στη σελιδοποίηση. Εξετάζονται προηγουμένα τεύχη του περιοδικού στο οποίο πρόκειται να σταλεί η εργασία και υπολογίζεται πόσοι πίνακες μπορούν να μπου ανά 1.000 λέξεις κειμένου.

Ο εκδότης, κατά την αποδοχή της εργασίας μπορεί να ζητήσει για τους επιπλέον πίνακες με πρόσθετα σημαντικά στοιχεία, που δεν μπορούν να δημοσιευτούν λόγω χώρου, να παρέχονται από τους συγγραφείς σε όποιον ενδιαφέρεται να τους ζητήσει. Στην περίπτωση αυτή θα προστεθεί η σχετική δήλωση στο κείμενο. Υποβάλλονται αυτοί οι πίνακες μαζί με την εργασία.

VIII. Εικόνες

Υποβάλλεται ο απαραίτητος αριθμός εικόνων. Οι εικόνες πρέπει να είναι φτιαγμένες από σχεδιαστές και φωτογραφημένες.

Στοιχεία από γραφομηχανή ή γραμμένα με το χέρι στις εικόνες δεν γίνονται δεκτά. Τα γράμματα, οι αριθμοί και τα σύμβολα πρέπει να είναι καθαρά, ομοιόμορφα, κατάλληλου μεγέθους ώστε στη σμίκρυνση για τη δημοσίευση να είναι ευανάγνωστα.

Αντί των πρωτότυπων διαγραμμάτων, ακτινογραφιών κ.λπ. πρέπει να αποστέλλονται οι αντίστοιχες φωτογραφίες (μαυρόασπρες) διαστάσεων συνήθως 12,7 x 17,3 cm και όχι μεγαλύτερες από 20,3 x 25,4 cm.

Οι τίτλοι και οι επεξηγήσεις πρέπει να γράφονται στους τίτλους των εικόνων και όχι επάνω τους.

Στο πίσω μέρος των εικόνων πρέπει να έχει αυτοκόλλητο για να σημειώνεται ο αριθμός της εικόνας και το όνομα (του πρώτου) συγγραφέα και ένα βέλος να δείχνει το πάνω μέρος της.

Οι πίσω επιφάνειες των φωτογραφιών δεν γράφονται. Οι φωτογραφίες δεν επικολλούνται σε χαρτόνι, ούτε φθείρονται καρφιστώνοντας ή συγκρατώντας τις με συνδετήρες και δεν διπλώνονται.

Εάν υπάρχουν φωτογραφίες ατόμων, θα πρέπει είτε τα πρόσωπά τους να μη διακρίνονται, είτε να συνοδεύονται από γραπτή άδεια χρησιμοποίησης των φωτογραφιών τους ως έχουν.

Οι φωτογραφίες αριθμούνται στο κείμενο κατά σειρά. Εάν μια φωτογραφία έχει δημοσιευθεί κάπου αλλού, σημειώνεται στις ευχαριστίες η πηγή προέλευσης και εσωκλείεται η γραπτή άδεια του εκδότη που έχει την αποκλειστικότητα αναδημοσίευσης (copyright) της φωτογραφίας. Η άδεια χρειάζεται, ανεξάρτητα από το ποιος είναι ο συγγραφέας ή ο εκδότης, εκτός εάν το έγγραφο είναι δημόσιο.

Για τις έγχρωμες φωτογραφίες, στέλνονται τα έγχρωμα αρνητικά ή τα θετικά των διαφανειών και, όταν κρίνεται απαραίτητο, σχεδιαγράμματα τα οποία θα δεί-

χνουν το προς αναπαραγωγή τμήμα της εικόνας. Επιπλέον στέλνονται δύο δετικές έγχρωμες φωτογραφίες για να βοηθηθούν οι εκδότες στο να κάνουν υποδείξεις κατά τη φωτομηχανική αναπαραγωγή. Έγχρωμες φωτογραφίες δεν δημοσιεύονται, εκτός αν οι συγγραφείς αναλάβουν την επιπλέον δαπάνη της εκτύπωσής τους.

Τίτλοι των εικόνων (λεζάντες)

Δακτυλογραφούνται οι τίτλοι των εικόνων σε διπλό διάστημα, σε χωριστή σελίδα και αριθμούνται με αραβικούς αριθμούς. Εάν χρησιμοποιούνται σύμβολα, βέλη, αριθμοί ή γράμματα για να χαρακτηρίσουν τμήματα των εικόνων, σημειώνονται στους τίτλους και επεξηγούνται με ακρίβεια.

ΙΧ. Μονάδες μέτρησης

Μετρήσεις μήκους, ύψους, βάρους και όγκου πρέπει να αναφέρονται σε μετρικές μονάδες (μέτρο, χιλιόγραμμα, λίτρο) ή στις υποδιαιρέσεις τους.

Οι θερμοκρασίες πρέπει να δίνονται σε βαθμούς Κελσίου. Οι αρτηριακές πιέσεις πρέπει να δίνονται σε χιλιοστά στήλης υδραργύρου.

Όλες οι τιμές των αιματολογικών και βιοχημικών μετρήσεων πρέπει να αναφέρονται σύμφωνα με το σύστημα μονάδων SI κ.ά.

X. Συντμήσεις - Σύμβολα

Χρησιμοποιούνται μόνο οι καθιερωμένες συντμήσεις. Αποφεύγονται οι συντμήσεις στον τίτλο της εργασίας και της περίληψης. Κατά την πρώτη εμφάνιση της σύντμησης στο κείμενο πρέπει να δίνεται ολόκληρος ο όρος από τον οποίο προέρχεται, εκτός εάν πρόκειται για μονάδα μέτρησης γνωστού και καθιερωμένου συστήματος, π.χ. SI κ.ά.

XI. Υποβολή άρθρου

Το άρθρο (δακτυλογραφημένο κείμενο), φωτογραφίες και διαφάνειες (μέσα σε σκληρό χαρτί για να μη

διπλωθούν κατά την ταχυδρόμηση και σε χωριστό φάκελλο), πίνακες κ.λπ., σε τρία (3) αντίτυπα, ταχυδρομούνται στον ΕΣΔΝΕ, υπόψη Κας Μαρίας Μαλγαρινού. Οι συγγραφείς πρέπει να διατηρούν αντίγραφα άριστης ποιότητας όλου του υλικού που αποστέλλουν.

Το άρθρο πρέπει να συνοδεύεται από επιστολή του συγγραφέα, η οποία θα περιλαμβάνει:

1. Πληροφορίες για το αν πρόκειται για πρώτη δημοσίευση ή υποβολή για δημοσίευση μέρους της εργασίας.
2. Δήλωση ότι η εργασία διαβάστηκε και εγκρίθηκε από όλους τους συγγραφείς.
3. Το όνομα, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του συγγραφέα που είναι υπεύθυνος για την αλληλογραφία και την επικοινωνία με τους άλλους συγγραφείς και για τη διόρθωση του τελικού δοκιμίου.
4. Δήλωση αν οι συγγραφείς θέλουν ή όχι ανάτυπα του άρθρου.

Η επιστολή πρέπει να περιέχει πρόσθετες πληροφορίες που μπορούν να βοηθήσουν τον εκδότη για το χαρακτηρισμό του είδους του άρθρου και εάν οι συγγραφείς επιθυμούν να αναλάβουν την οικονομική επιβάρυνση εκτύπωσης των εγχρώμων φωτογραφιών. Η εργασία πρέπει να συνοδεύεται από αντίγραφα αδειών που χρειάζονται, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί και αναπαραχθεί δημοσιευμένο υλικό ή φωτογραφίες από μων ή αναφοράς για ιδιαίτερες προσωπικές πληροφορίες ανθρώπων που μπορούν να αναγνωριστούν ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στην εργασία.

XII. Εκτύπωση άρθρου

Οι συγγραφείς υποχρεούνται σε μια τυπογραφική διόρθωση, στην οποία αποκλείεται η μεταβολή του κειμένου ή προσθήκη εικόνων, σχεδίων κ.λπ., εκτός εάν υπάρξει άδεια της Συντάξεως. Η δαπάνη εκτύπωσης επιπλέον ανατύπων από το προβλεπόμενο (σύνολο για όλους τους συγγραφείς του άρθρου Νο 10) βαρύνει τους συγγραφείς. Η διόρθωση των δοκιμίων δεν πρέπει να καθυστερεί πάνω από 2-3 ημέρες. Όταν επιστρέφονται, δηλώνεται και ο αριθμός των αιτούμενων συνολικώς ανατύπων.